

Gerbrand Bakker

De kapperszoon

Roman

UITGEVERIJ
XL
DEVENTER

Ik ben Beertje Colargol
Beertje dat kan zingen
Trala do re mi fa sol
'k Dans erbij het is te dol

Ik beleef zoveel
Lach en huil en leer en speel
Met mijn fluitefluit
Blaas ik elk verhaaltje uit
Twiet-twiet, twiet-twiet, twiet-twiet

Kleutertjes nu opgelet
Nu gaat het beginnen
Trala do re mi fa sol
Ik ben Beertje Colargol

(Titellied van de tv-kinderserie Beertje Colargol)

Hoofdstuk 1

Igor zwemt. Of nee, zwemmen is niet het goede woord, hij heeft geen idee van schoolslag of borstcrawl, niemand heeft hem zo te zien het zwemmen ooit kunnen bijbrengen. Hij beweegt in het lauwwarme, ondiepe water. Hij loopt en lijkt steeds maar weer te merken dat lopen zonder water veel makkelijker gaat. Hij gaat door de knieën, slikt het chloorwater door omdat hij vergeet zijn mond dicht te doen. Hij proest en boert, schreeuwt zo nu en dan. De vrouw in het feloranje badpak schreeuwt dan terug. ‘Igor! Niet schreeuwen!’ De andere vrouw, die in het badpak met bloemetjes, sust en zegt: ‘Mondje dicht, Igor. Als je onder water gaat, moet je je mond dichtdoen.’ De twee vrouwen letten erop dat niemand verdrinkt. Er zijn er meer. Sommigen kunnen wel zwemmen, ze trekken zelfs baantjes. Eén heeft een zwembrillette op, dat ze bij elk keerpunt van haar hoofd trekt, probeert droog te blazen en dan weer opzet. Onverstoorbaar zwemt ze heen en weer, iedereen gaat voor haar aan de kant. Iedereen, behalve Igor. Igor pakt haar vast, trekt aan haar benen, probeert haar het zwembrillette af te pakken, misschien omdat hij denkt dat hij dan zal kunnen zwemmen. ‘Igor!’ roept de strenge vrouw dan. ‘Niet de hele tijd Melissa pakken! Laat haar met rust!’ Buiten schijnt de zon, het is

in het zwembad bijna net zo licht als aan de andere kant van de enorme ruiten. Het zou zomer kunnen zijn, het zou winter kunnen zijn. Igor heeft daar weinig idee van, als hij straks naar buiten gaat zal hij het voelen aan hoe warm of koud het is. Kale bomen of bomen met blad, daaraan ziet hij niet welk seizoen het is. Igor is de grootste van het stel. Een stevige, goedgebouwde jongen is hij, een man bijna. Aan de buitenkant zie je niets aan hem, je zou hem in de Kalverstraat kunnen tegenkomen en dan vluchtig denken: goh, wat een mooie jongen. Zijn zwembroek is lichtblauw, zijn haar is zwart, zijn huid is lichtgetint. Twee jongens die broers zouden kunnen zijn slaan hem op zijn hoofd met knakworstvormige buigbare drijvers. Wat de een doet, doet de ander, als een tweeling. Soms reageert Igor erop, meestal niet. ‘Beuahh,’ zegt hij.

Hoofdstuk 2

‘Henny! Je weet toch wel wie Henny is! Luister je weleens als ik je dingen vertel? Ik denk het niet, echt niet. Nooit heb je geluisterd, altijd je eigen gang gaan. Komt dat soms omdat je geen vader had? Omdat je alleen een moeder had om je op te voeden? Je weet toch dat ik elke week ga zwemmen met die beperkte mensen? Al jaren doe ik dat! Niet dat ik er veel mee verdien, maar daar doe ik het ook niet om. Dat weet je toch? En dat doe ik niet in mijn eentje, dat kan helemaal niet, daarvoor zijn er te veel en voor je het weet is er één verdronken. Ik zei net wel zwemmen, maar dat is het natuurlijk niet, ze kunnen helemaal niet zwemmen. Ze plonzen wat in het rond, ze lopen een beetje heen en weer, ze grijpen een drijfding en gaan daaraan hangen. Je kent dat badje toch wel? Je komt zelf minstens twee keer in de week in dat zwembad! Er staat één meter twintig water in. En reken maar dat je in één meter twintig water kunt verzuipen! Daarom zijn we altijd, altijd, met z’n tweeën. Henny en ik. En nu is Henny dus ineens verdwenen. Nou ja, verdwenen, verdwenen, ik weet dat ze op een Canarisch eiland zit met haar nieuwe vriend, zo’n zwartwerkende bouwvakker met gouden kettinkjes en een tanig lijf en een kale kop en een afgebroken tand die hij met opzet niet laat repareren. Van de ene

op de andere dag was ze er niet meer en nu heeft ze me een whatsappbericht gestuurd dat het nog wel even kan duren voor ze weer terug is. “Ko en ik hebben het hier zo lekker,” schrijft ze. Geen woord over het zwemuurtje, geen enkel excuus. Elke dag heerlijk zwemmen in het zwembad en voor het eten een paar roseetjes, schrijft ze. Luister je? Simon? Hoor je wat ik zeg? Met een foto erbij van die twee glazen rosé, die bouwvakker drinkt dus ook rosé, hij heeft die foto vast niet naar zijn maten verstuurd. In zee zwemmen gaat niet, daar is het nog net te koud voor. En dat ze zulke heerlijke nachten beleven, maar daar wil ik niet eens over nadenken. Ik mag hopen dat ze een nieuw badpak gekocht heeft, want dat bloemetjesgeval dat ze altijd draagt is een aanfluiting, maar dat is hier niet erg want er zijn alleen die zwakzinnigen en ik om het te zien. Of sorry, zwakzinnigen, dat moet ik niet zeggen. Ik ben een beetje in de war over hoe ik ze moet noemen, maar we zijn nu onder elkaar. Hoe dan ook, luister je? Ik heb je nodig. Je moet me helpen. Ik kan dat zwemuurtje niet alleen doen, want voor je het weet is er één verdronken. En ik wéét dat je heel vaak het bordje met gesloten achter de deur hangt. Het is vaker gesloten dan open. Ja, dat wéét ik, ik hoor ook weleens wat, en ik weet óók dat er geen gesloten en open op staat, maar ik heb geen zin om Frans te praten door de telefoon.

Waarom doe je dat? Waarom knip je niet de hele dag door? Je moet toch geld verdienen? Eigenlijk had ik liever dat je helemaal geen tijd had om me uit de brand te helpen, dat je dag in dag uit aan het werk was. Wat vindt je opa daarvan? Nou? Houdt hij het droog als hij langsloopt en steeds maar dat bordje met gesloten achter de deur ziet? De arme man. Je bent het aan hem verplicht om te knippen. Hoor je me? Maar dat is niet zo, en dat doe je niet, en daarom vraag ik het je. Je moet me helpen, hoor je? Anders is het jouw schuld als er zo'n zwakzinnige verdrinkt. Hoor je? Je kunt me niet laten zitten! En ze hebben al twee weken niet gezwommen omdat er in maart altijd een soort voorjaarsstop is, en dan zijn ze, áls ze weer het bad in mogen, altijd erg wild.'

Hoofdstuk 3

chez jean. Dat staat op de grote winkelruit. Simons grootvader heet Jan, vandaar. Grootvader Jan deed mannen én vrouwen, Simon niet of nauwelijks. Hij doet niet aan permanent en watergolven. Hij knipt en scheert, tegenwoordig houdt scheren over het algemeen in dat hij baarden bijwerkt. In een kapperszaak die er nog precies zo uitziet als in de jaren zeventig van de vorige eeuw, toen zijn grootvader *barbier jan* veranderde in *chez jean* omdat er om de hoek, en nog een hoek, twee bistro's openden met Franse namen en pitrieten wijnflessen aan het plafond. Leren stoelen met een hoofdsteun, armleuningen en poten van chroom. Alle wanden behangen met oude reclameborden. Er staan zelfs nog allerlei flessen Boldoot op een plank, en berkenhaarwater ('*Säfte der Birken, Kräfte die wirken*'), en er is een kastje waar friction op staat. Dat is 'hoofdmassage met geur naar keuze', en in het kastje staan de flacons met geurwater. Oude geuren, een oud gebruik, maar Simon doet het nog en er zijn genoeg mensen die het willen, of beter: wéér willen. Het is maar net wat je aanbiedt. Hij heeft na lang zoeken een leverancier gevonden in Frankrijk. Het bordje achter de deurruit zegt niet gesloten en open, maar fermé en ouvert. Zijn grootvader komt eens in de maand langs om

zich te laten knippen en scheren. Hij is dan de enige klant omdat Simon veel tijd voor hem neemt. Jan heeft hem alles nagelaten, als het woord nalaten op zijn plaats is, hij is immers niet dood. Jan is achten-tachtig en heeft prachtig haar. Simon zorgt ervoor dat het – op zijn wenkbrauwen en wimpers na – het enige haar is op zijn gezicht. Zorgvuldig verwijdert hij neus- en oorhaar. Jan ziet er piekfijn uit, vertelt dat hij de bejaarde vrouwen van zich af moet slaan in het verzorgingshuis waar hij woont. ‘Twintig jaar jonger, hoor!’ zegt hij. Simon gelooft hem niet. Maar dat geeft niet. De rest van de maand verzorgt Jan zichzelf, waarbij hij erin slaagt zich goed te scheren, niet nog stoppels heeft op die lastige, losse lellen halshuid. Hij draagt schone kleren en hij maakt er een punt van altijd dezelfde geur te kiezen als Simon hem tot slot de friction aanbiedt. *Muguet* heet dat geurwater, nogal vrouwelijk, maar hij kan het goed hebben. Zelf deed hij niet anders en hij vindt het prachtig dat Simon er weer mee begonnen is. ‘Wel flink meer rekenen, hè,’ zegt hij. ‘Dit doet geen enkele kapper meer.’ Dat doet Simon dan ook, ooit in de hoop dat het niet zo druk zou zijn in de kapperszaak, maar iedereen betaalt het graag.

Boven de kapperszaak zijn nog twee verdiepingen. Daar woont Simon. Alles afbetaald en van hem. Het

eerste wat hij deed, was de niet-dragende wand tussen de keuken en de woonkamer eigenhandig afbreken. En daarna heeft hij langzaam het grootouderlijk huis tot het zijne gemaakt. Er is geen noodzaak hele dagen het bordje op ouvert te draaien. Hij vermoedt dat hij er niet gezeten zou hebben als zijn vader nog geleefd had. Die zat op 27 maart 1977 in een verkeerd vliegtuig. Een verkeerd vliegtuig dat op een verkeerd eiland verongelukte. Hij ging – net als Henny – zomaar op vakantie. Alleen. Tenminste, dat denkt Simons moeder. Simon was nog niet geboren, het kan zijn dat zijn vader niet eens wist dat hij geboren zou worden. Simon is van 4 september 1977 en hij was – zeker met die dode vader – voorbestemd kapper te worden. Hij vindt het goed.